# Kendi İsteğiyle Alkol Ölçümü

| MAHKEME | KARAR TARİHİ | SONUÇ |
|---|---|---|
| Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu | 02.12.2025 | Onama |

| ESAS NO | KARAR NO | İLGİLİ HÜKÜMLER |
|---|---|---|
| 2025/282 | 2025/3000 | KTK 48, İYUK 46, 48, 49, 3201 16 |

ÖZET

İl emniyet müdürlüğünün, kişilerin kendi imkânlarıyla alkol ölçümü için hastanelere başvurularının karşılanmamasını bildiren genelgesi, sağlık hizmetine müdahale eden bir talimat olduğundan yetki yönünden iptal edilmiş; İDDK bu iptal kararını onamıştır.

**Bu kararın özeti ve değerlendirmesi**
savun.av.tr/kendi-istegiyle-alkol-olcumu-genelge-iptali-danistay-2025-3000/ →

## Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

DANIŞTAY İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU 2025/282 E. ,
2025/3000 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

DANIŞTAY

İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2025/282

Karar No : 2025/3000

TEMYİZ EDEN (DAVALILAR) :1-... Bakanlığı

VEKİLİ: Huk. Müş. ...

2-... Valiliği

VEKİLİ: Av. ...

DİĞER DAVALILAR : 1-...Bakanlığı

VEKİLİ: Av. ...

2-...Bakanlığı

VEKİLİ: Av. ...

KARŞI TARAF (DAVACI) : ...

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : Danıştay Sekizinci Dairesinin 15/05/2024 tarih ve E:2021/3867, K:2024/2837 sayılı kararının iptale ilişkin kısmının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: 14/02/2020 tarihinde yapılan trafik denetimleri sırasında alkolmetre ile yapılan ölçümde alkollü olduğu tespit edilen ve sürücü belgesi geri alınarak hakkında idari para cezası uygulanan davacı tarafından, bireysel işlemlerin dayanağı olan İzmir Valiliği İl Emniyet Müdürlüğünün 16/10/2017 tarih ve 64443 sayılı Genelgesi ile Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 97. maddesinin 3. fıkrasının (f) bendinin iptali istenilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Sekizinci Dairesinin 15/05/2024 tarih ve E:2021/3867, K:2024/2837 sayılı kararıyla;

Anayasa'nın 2, 36, 125. maddelerine; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesine; 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/1,2,3. maddesine; 02/11/2011 tarih ve 28103 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin (dava konusu Genelge'nin duyurulduğu tarihte yürürlükte bulunan haliyle) 2, 25, 38 ve 40. maddelerine; 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun 1 ve 16. maddelerine yer verildikten sonra,
Dava konusu Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 97. maddesinin 3. fıkrasının (f) bendi yönünden;

Anılan Yönetmelik hükmünün, 2918 sayılı Kanun'a uygun ve onun tekrarı niteliğinde olduğu, Kanun hükmünü kısıtlayıcı bir hüküm içermediği gibi sürücülerin bizzat sağlık kuruluşuna başvurmasını engelleyici bir kural da içermediği anlaşıldığından, can ve mal güvenliğini korumakla görevli idarenin tesis ettiği dava konusu düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadığı,

Dava konusu İzmir Valiliği İl Emniyet Müdürlüğünün 16/10/2017 tarih ve 64443 sayılı Genelgesi yönünden;

Dava konusu İzmir Valiliği İl Emniyet Müdürlüğünün dağıtım yerlerine gönderilen 16/10/2017 tarih ve 64443 sayılı Genelgesi'nde özetle; 2918 sayılı Kanun'un 48. maddesi ve Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 97. maddesi çerçevesinde resmi yazıyla veya görevli nezaretinde sevk halinde alkol ölçümü yapılabileceği, kişinin kendi imkanları ile alkol ölçümü yaptırmasının ise mevzuat çerçevesinde mümkün olmadığı, bu nedenle bu şekilde başvuran kişilerin alkol ölçümünün yapılmaması gerektiğinin bildirildiği,

Genelge'de dağıtım yerlerinin;

-İzmir İl Sağlık Müdürlüğü,

-İzmir Kuzey Bölgesi Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği,

-İzmir Güney Bölgesi Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği,

-9 Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Başhekimliği,

-Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Başhekimliği,

-Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Başhekimliği olarak belirlendiğinin görüldüğü,

663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ülkemizde sağlık hizmetlerinin yürütülmesi yetkisinin Sağlık Bakanlığına verildiği, anılan Bakanlık tarafından hizmetin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla Kanun Hükmünde Kararname'nin 25. maddesinde verilen yetki kapsamında taşra teşkilatlanması yapılabileceğinin de tabii olduğu,

Ancak dava konusu Genelge ile 3201 sayılı Kanun'un 16. maddesi kapsamında Emniyet Genel Müdürlüğünün taşra teşkilatlarından olan İzmir Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü tarafından, sağlık hizmet sunucusu olan ve Sağlık Bakanlığının sağlık politikaları kapsamında hizmet sürdüren dağıtım yerlerine, bu hizmete müdahale eder, hatta hizmeti engeller şekilde talimat verildiği, alkol ölçümü yaptırmak isteyen kişilerin görevli memur nezaretinde başvurulmaması halinde bu taleplerinin yerine getirilmemesi gerektiği hususunun duyurulduğunun anlaşıldığı,

Bu durumda, ülkemizde sağlık otoritesi olan Sağlık Bakanlığı tarafından yürütülen sağlık hizmetine müdahale niteliğindeki İzmir Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü Genelgesi'nde yetki unsuru yönünden hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varıldığı,

Kaldı ki mevzuatta, Sağlık Bakanlığına, İl Emniyet Müdürlüğüne herhangi bir konuda yetki devri yapabilme yetkisinin de verilmediğinin görüldüğü gerekçesiyle,

Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 97. maddesinin 3. fıkrasının (f) bendi yönünden davanın reddine, İzmir Valiliği İl Emniyet Müdürlüğünün 16/10/2017 tarih ve 64443 sayılı Genelgesi'nin ise iptaline karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENLERİN İDDİALARI : Davalı idarelerden İçişleri Bakanlığı tarafından, dava konusu Genelge'nin, Sağlık Bakanlığına bağlı hastanelere gönderilen uygulamaya yönelik bir yazı olduğu, alkol ölçümünde ilgilinin kendi isteğiyle yaptırdığı tahlil sonucuna itibar edilemeyeceğine, memur nezaretinde ölçümün gerçekleştirilmesi gerektiğine ilişkin Daire kararlarının bulunduğu belirtilerek Daire kararının bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

Davalı idarelerden İzmir Valiliği tarafından, her ne kadar dava konusu düzenleme İl Emniyet Müdürlüğünce hazırlamışsa da, Valilik tarafından yürürlüğe konulması nedeniyle Valilik işlemi olduğu, valilerin de ilin genel idaresinden her bakana karşı ayrı ayrı sorumlu olması nedeniyle Genelge'de hukuka aykırılık bulunmadığı, kabul anlamına gelmemek kaydıyla düzenlemenin alkol ölçümlerinde ilgili Yönetmelik hükümlerinin nasıl uygulanacağının belirlenmesi amacıyla tesis edildiğinden ve sağlık hizmetleri ile alakalı olmadığından sağlık hizmetlerine müdahale niteliği taşımadığı, ilgilinin kendi isteğiyle yaptırılan tahlil sonucuna itibar edilemeyeceği, tahlilin memur

nezaretinde gerçekleştirilmesi gerektiği yönünde Danıştay kararları bulunduğu belirtilerek Daire kararının bozulması gerektiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davacı tarafından, savunma verilmemiştir.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'IN DÜŞÜNCESİ : Davalı idarelerden İzmir Valiliğinin temyiz talebi süresinde olmadığından, temyiz isteminin süre aşımı nedeniyle reddi, İçişleri Bakanlığının temyiz istemine konu Daire kararının iptale ilişkin kısmının ise onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Davalı İzmir Valiliğinin temyiz istemi yönünden;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 46. maddesinde, Danıştay dava dairelerinin nihai kararlarının, başka kanunlarda aksine hüküm olsa dahi Danıştayda temyiz edilebileceği ve bu kararlara karşı tebliğ tarihini izleyen otuz gün içinde Danıştayda temyiz yoluna başvurulabileceği; 48. maddesinin 7. fıkrasında ise, temyizin kanuni süre içinde yapılmadığının anlaşılması halinde, dosyanın gönderildiği Danıştayın ilgili dairesince ve kurulunca, temyiz isteminin esasının reddine kesin olarak karar verileceği kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, temyiz istemine konu Danıştay Sekizinci Dairesi kararının, 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine uygun olarak davalı İzmir Valiliğine 22/09/2024 tarihinde tebliğ edildiği; ancak, Kanun'un öngördüğü otuz günlük temyiz süresinin son günü olan 22/10/2024 Salı günü bitimine kadar temyiz isteminde bulunulabilecek iken, bu tarihten sonra 31/10/2024 tarihinde kayda giren dilekçe ile temyiz isteminde bulunulduğu anlaşıldığından, davalı İzmir Valiliğinin süresinde olmayan temyiz isteminin esasının incelenmesine hukuken olanak bulunmamaktadır.

Davalı İçişleri Bakanlığının temyiz istemi yönünden;

Danıştay dava dairelerinin nihai kararlarının temyizen incelenerek bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan;

"a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,

b) Hukuka aykırı karar verilmesi,

c)Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" sebeplerinden birinin varlığı hâlinde mümkündür.
Dayandığı hukuksal nedenler ve gerekçesi yukarıda açıklanan Danıştay Sekizinci Dairesi kararının, dava konusu Genelge'nin iptaline ilişkin kısımı, aynı gerekçe ile Kurulumuzca da uygun bulunmuş olup davalı İçişleri Bakanlığı tarafından temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar, kararın bu kısmının bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davalı İzmir Valiliğinin temyiz isteminin süre aşımı nedeniyle reddine,

2. Davalı İçişleri Bakanlığının temyiz isteminin reddine,

3. Yukarıda özetlenen gerekçeyle davanın kısmen reddine, kısmen dava konusu Genelge'nin iptaline ilişkin Danıştay Sekizinci Dairesinin 15/05/2024 tarih ve E:2021/3867, K:2024/2837 sayılı kararının temyize konu iptale ilişkin kısmının ONANMASINA,

4. Kesin olarak, 02/12/2025 tarihinde, davalı İzmir Valiliğinin temyiz isteminin süre aşımı nedeniyle reddine ilişkin kısım yönünden oybirliği, diğer kısım yönünden oyçokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

X- Dava, 14/02/2020 tarihinde yapılan trafik denetimleri sırasında alkolmetre ile yapılan ölçümde alkollü olduğu tespit edilen ve sürücü belgesi geri alınarak hakkında idari para cezası uygulanan davacı tarafından, bireysel işlemlerin dayanağı olan İzmir Valiliği İl Emniyet Müdürlüğünün 16/10/2017 tarih ve 64443 sayılı Genelgesi ile Karayolları Trafik Yönetmeliği'nin 97. maddesinin 3. fıkrasının (f) bendinin iptali istemiyle açılmıştır.

Dava konusu Genelge valilik tarafından yürürlüğe konulduğundan, 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu gereğince valilerin sadece İçişleri Bakanlığının ildeki temsilcisi olmayıp tüm bakanlıkların ildeki temsilcisi olmaları sebebiyle Genelge'de yetki unsuru yönünden hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, hastanelerin ilgili kişilerin kimliklerinin tespiti konusunda sıkı bir denetim yükümlülüğünün bulunmaması nedeniyle, dava konusu Genelge ile farklı kişilerin alkol ölçümü yaptırmasının önüne geçilmesini teminen görevli nezaretinde sevk halinde alkol ölçümü yapılmalarının öngörüldüğü anlaşıldığından, dava konusu düzenlemede hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Daire kararının Genelge'nin iptaline yönelik kısmının bozulması gerektiği düşüncesiyle, çoğunluk görüşüne katılmıyorum.